

Het Straatnamen-abc

Klompenmaker

Tussen Taxandrialaan en De Houtbreker

Klompen zijn houten schoenen, die sinds de oudheid bestaan en gedurende de middeleeuwen en nog lang daarna in grote delen van Europa gedragen worden, vooral door arbeiders en boeren. Een oude benaming is holleblok of holsblok. De tripklomp is een laag uitgesneden klomp met een leertje over de wreef, die vooral door vrouwen en kinderen wordt gedragen. Trippe en platijn zijn middeleeuwse houten zolen met lederbanden.

Ongeverfde klompen worden met zand of schelpgruis schoon geschuurd en in sommige gebieden witten vrouwen daarna hun klompen met krijt wit. Ze dragen deze gewitte klompen in huis en als ze naar de kerk gaan.

Het lopen op klompen vereist een speciale techniek. Iemand die nog nooit op klompen heeft gelopen, kan er veel moeite mee hebben en al snel zijn of haar klompen verliezen. Door bij het optillen van de voet de tenen te krommen, wordt de klomp vastgehouden. Mensen die vaak op klompen lopen doen dit onbewust. Het lopen op klompen doet aanvankelijk pijn aan de wreef, maar dat went snel.

Klompen worden meestal van populierenhout of wilgenhout gemaakt. Kenners beschouwen klompen als een warme en veilige vorm van voetbedekking. Traditioneel worden klompen in een gele kleur gelakt, soms met eenvoudige versieringen die van plaats tot plaats verschillen. Vaak doen de versieringen aan schoenveters denken, alsof men de klomp op een schoen wil doen lijken.

Door de week draagt men doorgaans onbeschilderde klompen. Bij de kerkgang is dat anders: mans klompen zijn zwart geschilderd en vrouw klompen naturel gelakt met een bloemmotief. Klompen uit de souvenirindustrie zijn vaak met molens of tulpen beschilderd.

Vandaag de dag ziet men in Nederland klompen alleen nog op het platteland. Veel (sier) klom-

pen worden voor de souvenirindustrie gemaakt. Niet alleen van hout, maar ook van Delfts blauwaardewerk.

Liempde

In 1900 zijn er 39 klompenmakerijen in Liempde, waarin 232 mannen werkzaam zijn. Alle klompen worden dan nog met de hand gemaakt. Tijdens de Eerste Wereldoorlog wordt met het maken van klompen veel geld verdiend, omdat het leger grote hoeveelheden klompen bestelt. In 1921 is er in Liempde nog een dertigtal klompenmakerijen, maar dat verandert nadat er in 1929 in Liempde elektriciteit wordt aangelegd. Geleidelijk gaan de klompenmakers over naar de machinale productie van klompen en het ouderwetse handwerk sterft langzaam uit. Wanneer in de crisis van de dertiger jaren de prijzen dalen en er minder klompen worden verkocht, omdat er meer schoenen worden gedragen, kunnen de klompenmakers hun bedrijf niet handhaven. Veel klompenmakers stoppen als zelfstandig ondernemer en gaan in loondienst werken. In de jaren tachtig van de twintigste eeuw zijn er nog vier klompenmakers over, waaronder het bedrijf van de familie Traa. De familie Traa komt oorspronkelijk uit Boxtel, waar de overgrootvader van Ad Traa, de huidige eigenaar, al een klompenwerkplaats heeft. Als zijn zoon met een Liempdse trouwt, verhuist het jonge paar naar de aangrenzende gemeente om daar in de Kapelstraat een klompenfabriek te starten. De klompenfabriek is steeds in de familie gebleven. Over de toekomst is de eigenaar positief. 'Er is absoluut geen sprake van een neergaande spiraal binnen ons bedrijf'.

Bron: Wikipedia, Liempde.info, Baanderheren, boeren & burgers. Een overzicht van de geschiedenis van Boxtel, Liempde en Gemonde. Jean Coenen, 2004. En Op klompen door de Brabantse Meierij. Oud ambacht op moderne leest geschied. Ineke Platel, 2002

Christ van Eekelen, Heemkunde Boxtel